

Lugemisvara 4.-9. klassile 2022/23 õa

**Pea lugemispäevikut. Vali sobiv variant: käsitsi kirjutamine, blogi või helifail.
Abiks on küsimused lugemisvara nimekirja lõpus (vt LISA).**

Uudiskirjanduse kohta saad infot siit <https://elk.ee/raamatud/>
<https://rahvaraamat.ee/c/lasteraamatud/1/LASTENOOR/et?productAvailabilityCodes=WEB&page=1&sort=-top&productType=BOOK>

Uuri ka teiste lugemiselamusi ja soovitusi.
<https://elk.ee/lastekirjandus/raamatusoovitused/>
<https://elk.ee/lastekirjandus/raamatusoovitused/soovitused-suvelugemiseks-2022/>

4. klass

Loe läbi vähemalt kuus raamatut. Näiteks vali kolm antud valikust ja ülejäänud uudiskirjanduse hulgast.

J. Wilson „Tracy Beackeri lugu“
E. Kästner „Veel üks Lotte“
R. Reinaus „Täiesti tavaline perekond“
I. Tomusk „Pöörane puhkus Parakatkul“, „Inglid kuuendas B-s“
K. Priilinn „Evelini lood“
P. Raud „Tobias ja teine B“
S. Olsson, A. Jacobsson „Sune“ või „Jälle see Sune“
K. Saabe „Haruldast tõugu issi“
M. Lobe „Vanaema õunapuu otsas“
K. Salu „Viljaküla Brita memuaarid“
E. Knight „Lassie tuleb ikka koju“
A. Pervik „Sookoll ja sisalik“, „Arabella, mereröövli tütar“
T. Selli „Kass Kriibik“, „Neletriin ja Kapi-Kaarup“
O. Luts „Nukitsamees“
A. Kivirähk „Sibulad ja šokolaad“ vm
M. Keränen „Varastatud oranž jalgratas“ vm
Jo Nesbo „Doktor Proktori puuksupulber“ vm
P. Põhjala „Minu vanaisa on murdvaras“

5. klass

Loe õppeaastas läbi vähemalt kuus raamatut. Näiteks vali kolm antud valikust ja ülejäänud uudiskirjanduse hulgast.

Richard Roht „Laaned ja veed“
Aino Pervik „Kallis hr Q“, „Presidendi lood“
Janno Põldma „Džuudopoisid“
Kalju Saaber „Luukere Atu“
Ilon Wikland „Minu vanaema majas“
Aare Toika „Ruudi“

Jaan Rannap "Nelja nimega koer"
Mika Keränen „Peidetud hõbedane aardelaegas“, „Professor Must” jt
Piret Raud "Natuke napakad lood"
Harri Jõgisalu „Veskiratta Madis“ või „Vennikese ja tema sõprade lood“
Ilmar Tomusk "Kriminaalne koolipapa" vm
Reeli Reinaus "Nõidkapteni needus" jt
Ruth Karjahärm "Leekmäe rebane"
Kätlin Kaldmaa „Halb tüdruk on jumala hea olla“
Andrus Kivirähk „Tilda ja tolmuingel“

Astrid Lindgren "Hulkur Rasmus" vm
L. Montgomery "Roheliste Viilkatuste Anne"
Roald Dahl "Charlie ja šokolaadivabrik"
S. Lagerlöf "Nilss Holgersoni imeline teekond läbi Rootsi"
F. H. Burnett "Salariaad"
G. Stilton "Smaragdsilma saladus"
Peter Abraham "Koolitont"
Rudyard Kipling "Mowgli"
J. Tolkien "Kääbik" Aapeli "Üle linna Vinski"
Lena Lilleste "Murdvargus koolis" vm
Larsson & Korsell "Loitsusau"
Katerina Mazetti „Kummitused ja spioonid“
Bobbie Peers „Lüriidiumivaras“
Lara Williamson „Poiss, kes seilas tugitoolis üle ookeani“
Matt Oldfield „Pogba“, „Agüero“
Jørn Lier Horst „Operatsioon Päikeseloojang“
Jürgen Banscherus „Väravad, trikid ja kahtlased tüübid“
Jenny Jägerfeldi „Superkoomik“
Håkon Øvreås „Pruune“

6. klass

Loe läbi vähemalt kuus raamatut. Näiteks vali kolm antud valikust ja ülejäänud uudiskirjanduse hulgast.

Jaan Rannap "Koolilood"
Eno Raud "Kalevipoeg", "Lugu lendavate taldrikutega"
Soome-ugri rahvaste muinasjutte (ungari, soome, liivi, vadj, eesti jt)
Enn Kippel "Meelis"
Aimeeé Beekman "Tondinahad"
Karen Orslau "Sealtmaalt" (fantaasia- ja õudusjutud)
Silvia Rannamaa "Kadri". "Kasuema"
Ivar Soopan "Kõik poisid ei saa suureks"
Margit Sarapik "Vaarao leidmine"
Ilmar Tomusk "Inglid 6b-st" jt
Ketlin Priilinn "Igavesti sõbrad"
Jaak Kukk "Rebasesaare indiaanlased"
Andrus Kivirähk „Tilda ja tolmuingel“
F. Molnar "Pal-tänava poisid"
J. Krüss "Müüdnud naer" või "Majakas vähimadalal"

J. Verne "20000 ljööd vee all" või "Saladuslik saar"
L. Besson "Artur ja keelatud linn"
P. McCartney "Pealpool pilvi"
M. Twain "Tom Sawyer"
S. Towsend "Adrian Mole'i" sari
J. F. Carson "Korvikütt"
A. Lindgren "Vennad Lõvisüdamed", "Röövlitütar Ronja"
R. J. Tolkien "Kääbik"
L. Lilleste "Inimröövlid internetis"
R. J. Palacio "Ime"
Derek Landy „Detektiiv Luuker Leebesurm“
David Walliams "Gängstammen"
Larsson & Korsell "Loitsusau"
Ali Benjamin „Kõik, mida ma õppisin meduuside kohta“
Bobbie Peers „Lüriidiumivaras“
David Almond „Minu nimi on Mina“
Rachael Lippincott „Kolm sammu sinuni“
Stefanie Taschinski „Caspar ja Unustuse Meister“
Leonard „Mardikapoiss“
David Walliams „Gängstammem“, „Härra Hais“ jt
Lara Williamson „Poiss, kes seilas tugitoolis üle ookeani“, „Lihtsalt spagetipoiss“

7. klass

Loe järgnevast valikust läbi vähemalt üks raamat (I trimester).

F. R. Kreuzwald ("Eesti rahva ennemuistsed jutud", "Kilplased, "Reinuvader rebane"); Eesti Kirjandusmuuseumi väljaanded tänapäeva rahvaluulest ("Banaanil on nohu", "Neeger päevitab", "Tüdruk veiniplekiga kleidis", "Kus sõnu, seal mõnu" jt); "Sada saarelehte, tuhat toomelehte"; Sulev Oll "Vana sõna vallatused"; Leida Tigane "Peremees ja sulane", Piret Vooglaid "Pane *like* ja postita oma seinale" (FB folkloor)

Loe alljärgnevast valikust läbi vähemalt kaks raamatut (II trimester).

E. Bornhöhe "Tasuja" vm ajalooline jutustus
K. A. Hindrey "Urmas ja Merike"
O. Luts "Kevade"
J. Parijõgi "Jutte", "Teraspoiss"
J. Jaik "Tondijutud" J. Rannap "Viimane Valgesulg" vm
T. Toomet "Vanaaja koolilood" J. Tuulik "Vares"
H. Nõu "Pea suu"
A. Vallik "Kuidas elad, Ann?"
L. Tungal "Varesele valu"
M. ja T. Tiks "Ja kui teile siin ei meeldi "

Ch. Nöstlinger "Vahetuslaps"
O. Preussler "Krabat"
D. Almond "Skelling"
R. Tolkien "Kaks kantsi", "Sõrmuste isand"
R. L. Stevenson "Aarete saar"
B. Lebert "Grazy"
H. Olsson "Vahet pole"

J. K. Rowling, Potteri – raamatud
G. Durrell “Loomaaed pagasis”, “Minu pere ja muud loomad”
D. Defoe “Robinson Crusoe”
J. London “Ürgne kutse”

Loe alljärgnevast valikust läbi vähemalt kolm raamatut (II/III trimester). Võid valida sobiva(d) raamatu(d) ka uudiskirjandusest.

Margit Sarapik “Vaarao leidmine”
Ivar Soopan “Kõik poisid ei saa suureks”, “Head pahad poisid”
Sören Olsson ja Anders Jacobsson “Bert ja vene invasioon”, “Bert ja küberflirt”
V. Timin “Vana Permi poisi Tino seiklused”
Stewart ja Riddell “Teispool süvalaant: Servamaa kroonika!”
C. S. Lewis “Narnia kroonikad”
T. Pratchett “Tillud vabamehed”
Lene Kaaberbol „Nägija tütar“
Eoin Colfer “Airman. Taevas sündinud poiss”
G. Heffley “Ühe äpardi päevik”
Frances Hardinge “Öökärbse lend”
Mauri ja Tarja Kunnas “Kangelaslood”
R. J. Palacio “Ime”, „Poni“
Salla Simukka “Punane nagu veri” jt
Neil Kaiman “Kalmisturaamat”
Robert Muchamore “Agent. Missioon nr 1”
Larsson & Korsell “Loitsusau”
Sarah Moore Fitzgerald „Lootuse õunakook“
David Almond „Minu nimi on Mina“
Holly Smale „Mina, nohik“
Cressida Cowell „Olid kord võlurid“
Wolfgang Herrndorf „Miks me varastasime auto?“

8. klass

Loe läbi A. de Saint-Exupéry “Väike prints” või O. Wilde “Õnnelik prints” (I trimester).

Loe alljärgnevast valikust läbi vähemalt kaks raamatut (II trimester).

P. Kippar “Loomad, linnud, putukad. Eesti loomamuinasjutte”
P. Päär & A. Tärnpuu “Taevane pulm”
“Marjakobar” (setu muinasjutud)
“Torupill, haldjad ja hiiglased” (iiri ja šoti muinasjutte)
P. Gripari “Muinasjutte Broca tänavalt”
F. R. Kreutzwald “Eesti rahva ennemuistsed jutud”
J. Kaplinski “Kaks päikest”
J. ja W. Grimm “Muinasjutte”
M. Hiemäe “Emand kaseladvas”
“Uued eesti muinasjutud”
E. Kalme “Tüdruk veiniplekiga kleidis” (tänapäeva hirmu- ja õudusjutud)
Leida Tigane “Peremees ja sulane”
Piret Vooglaid “Pane *like* ja postita oma seinale” (FB folkloor)

Loe alljärgnevast valikust läbi vähemalt kolm raamatut (II/III trimester). Võid valida sobiva(d) raamatu(d) ka uudiskirjandusest.

W. Scott "Ivanhoe", "Klooster"
V. Hugo "Hüljatud"
E. A. Poe "Hirmu- ja õudusjutud"
A. Dumas "Kolm musketäri"
J. F. Cooper "Hirvekütt"
W. Golding "Kärbeste jumal"
A. Christie "Pansionaadi saladused"
A. C. Doyle "Nelja märk"
S. King "Kõik on mõeldav"
H. G. Wells "Ajamasin"
T. Pratchett "Võlukunsti värv"
K. Mazetti "Jumala ja minu vahel on kõik läbi", vm
J. Guillou "Tee Jeruusalemma" Ch. Paolini "Eragon", "Vanem"
Juha Ruusuvori "Läänemere mereröövlid"
G. R.R. Martini ulmermt-d
M. Carranzo "Nõidade raamat" I – III
D. Simmonsi ulmermt-d
J. Stirling "Ma leian su, Sky"
M. Haddon "Kentsakas juhtum koeraga öisel ajal"
Marie Lu "Legend"
G. G. Kay "Tigana"
G. Martin "Õölendajad"
P.C. Cast "Vabastatud"
Palacio „Ime“
K. Glasgow „Katkine tüdruk“
Ina Bruhn „Minu faking perekond“
Wolfgang Herrndorf „Miks me varastasime auto?“
Anna Woltz „Sada tundi ööd“

A. Vallik "Mida teha, Ann?", "Mis sinuga juhtus, Ann?"
D. Leesalu "Mängult on päriselt"
M. Sobolotny "Kirjaklambritest vöö"
R. Vassel "Vihma vari"
J. Tangsoo "Hanejaht"
H. Nõu "Tõmba uttu", "Kuu es sõrm"
K. Reimus "Eilset pole olemas", "Haldjatants"
S. Veskimäe "Pilvelinnuste ajastu langus"
K. Priilinn "Maarjamäe kägu", „Liblikasonaat“ jt
I. Soopan "Head pahad poisid"
Reeli Reinaus "Vaevatud", „Verikambi“
Mait Vaik "Juss ja vennad"
Ilmar Tomusk "Lõpuaktus"
Ene Sepp „Taeva tühjad tribüünid“
Heli Künnapas „Mälestusteta suvi“

9. klass

Loe alljärgnevast valikust läbi vähemalt üks raamat (I trimester).

F. R. Kreutzwald "Kalevipoeg" (eelnevalt Eno Raud "Kalevipoeg")
M. J. Eisen "Esivanemate varandus" või "Näkid, kratid, luupainajad"
F. R. Faehlmann "Müüdid"
Enn Vetemaa "Kalevipoja mälestused" (travestia) või "Eesti näkiliste välimääraja"
"Jaanus Vaiksoo "Soovaimu lood"
Rein Põder jt „Eesti muinasjutud“
"Uuemad eesti muinasjutud"
E. Kalme "Tüdruk veiniplekiga kleidis" (tänapäeva hirmu- ja õudusjutud)
"Elu on lill, ainult kasta"
Piret Vooglaid "Pane *like* ja postita oma seinale" (FB folkloor)

Loe alljärgnevast valikust läbi vähemalt kaks raamatut (II trimester).

E. Vilde jutustused "Musta mantliga mees", "Vigased pruudid", "Ärapõletatud peigmehe" või üks romaan (nt "Mahtra sõda" või "Külmale maale")
A. H. Tammsaare romaan "Kõrboja peremees" või jutustus "Vanad ja noored"
A. Kivikas "Nimed marmortahvlil"
A. Gailit "Isade maa" või "Ekke Moor"
J. Kross "Wikmani poisid", "Kolme katku vahel" (I osa) või "Rakvere romaan"
M. Unt "Hüvasti, kollane kass", "Võlg" või "Tere, kollane kass"
N. Baturin "Karu süda" või "Mõrv majakal"
L. Kunnas "Sõdurjumala teener" või "Gort Ashryn" I osa (eriti noormeestele!)
A. Kivirähk "Rehepapp" või "Mees, kes teadis ussisõnu"
Kerttu Rakke "Kolmas printsess"
K. Kender "Pangapettus või "Kuidas saada isaks"
I. Hargla "Apteeker Melchior ja ..."

Loe alljärgnevast valikust läbi vähemalt kolm raamatut (II/III trimester). Võid valida sobiva(d) raamatu(d) ka uudiskirjandusest.

Noorte suhted ja probleemid

Heli Künnapas "Lõpupidu" vm
Olav Ruitlane "Kroonu", „Vee peal“
Lehte Hainsalu „Koerliblikas“
Helga Nõu "Appi", "Jääauku"
Sass Henno "Mina olin siin", "Esimene arest"
Diana Leesalu "Kaks grammi hämaruseni", "Mängult ja päriselt 2"
Margus Karu "Nullpunkt"
Kiiri Saar "Martin Greeni juhtum"
Ilmar Tomusk "Lõpuaktus"
Stephen Chbosky "Müürililleks olemise iseärasused"
Nick Hornby "Maoli"
K. Levola "Tahan"
Nina LaCour „Meiega on kõik korras“
Ene Sepp „Taevalühjad tribüünid“
Anna Woltz „Sada tundi ööd“

M. Lembecke "Suvi, kui kõik olid armunud"
John Green "Süü on tähtedel" vm
Brian Conaghan „Kui härra koer hammustab“
Zoe Sugg „Tüdruk Online“
Ina Bruhn „Minu faking perekond“
Julie Buxbaum „Kui sõnadest jääb puudu“

Fantaasia, sh ajalooline fantaasia

I. Hargla, "Vabaduse kõrgem määr", "French ja Koulu"
M. Carranza "Emahundi klann"
H. Loevenbruck "Huntide sõda" (Moirra triloogia)
C. Fletcher "Kivisüda"
P. Rothfuss "Tuule nimi"
Becca Fitzpatrick "Salajane"
Simon Holt "Neelatud" (Neeljate triloogia)
Lois McMaster "Sõduri õpilane"
Mats Stranberg "Ring" jt
Joss Stirling Ma leian su, Sky" jt

Filosoofilisemad teosed noortele

I. McEwan "Tsementaed"
J. Guillou "Kurjus"
J. Gaarder „Apelsinitüdruk“, "Sophie maailm"
K. Brooks "Lucas"
Jean Marie Gustave Le Clézio "See, kes pole kunagi näinud merd"
J. Richter "Havisuvi"
M. Rosoff "Nii ma nüüd elan"
D. Kareva, S. Sisask, H. Võrno jt "Uued eesti muinasjutud"
Markus Zusak "Sõnumitooja"
S. Westerfeld "Inetud"

Põnevuslood, sh ajaloolist fantaasiat ja ulmet

I. Hargla "Apteeker Melchior ja Pirita kägistaja" jt
M. Gripe "Sitasitikas lendab videvikus"
M. Coleman "Interneti detektiivid. Võrgupätid"
Skomantas "Nõiutud aare. Jumalate tahe" (ajalooline põnevusromaan)
"Kinnimüüritud tuba". Kuulsaid jutte: hirmu, õudust ja põnevust
W. C. Clott "Kadunud internetti"
Alfred Bester „Tiiger! Tiiger!“
Ilkka Remes "Ürgöö"
Tiit Tarlap "Lõhestusjoon", „Tuleriitade öö“
Sophie Brinkmann "Andaluusia sõber"
Salla Simukka "Punane nagu veri" jt
James Dashner "Labürindijooksja" jt

Koostas õp Merike Mäemets

Aluseks on ainekavad, kirjandusõpikud ja õpilaste ning õpetaja eelistused.

LISA: Loetust kokkuvõtte tegemine

4.-6. klass

1. Nimeta raamatu autor, pealkiri ning teema.
2. Selgita, miks valisid lugemiseks just selle raamatu? („see oli selline õhuke” ei ole vastus)
3. Millal ja kus toimub tegevus? (Nt: tänapäeval, Eestis, ühes maakohas, nimega).
4. Kes on teoses tähtsamad tegelased? Iseloomusta neist üht (välimus, iseloom, käitumine – suhted). Võid raamatust sobivad kohad ette lugeda.
5. Kes sulle tegelastest kõige rohkem meeldis? Miks?
6. Kes sulle tegelastest ei meeldinud? Miks?
7. Jutusta (sinu arvates) selle raamatu kõige tähtsamast sündmusest. Miks sa arvad, et just see sündmus on kõige tähtsam?
8. Sinu arvamus raamatust: kas soovitad seda raamatut teistel lugeda? Miks? Tee reklaami!

7.-9. klass

1. Nimeta raamatu autor, žanr, pealkiri ja ilmumisaasta (esmatrükk!).
2. Tutvusta autorit vähemalt kolme väitega.
3. Tee loetust vähemalt 5-lauseline kokkuvõte (millal ja kus toimub tegevus, teema, sündmustik).
4. Kes on teoses tähtsamad tegelased? Iseloomusta neist üht (välimus, iseloom, käitumine, konfliktid jne). Too tekstist näiteid.
5. Sõnasta autori sõnum lugejale / loo peamõte ehk idee.
6. Mida see lugu sulle õpetas või milliseid uusi mõtteid – arusaamu andis?
7. Iseloomusta kirjaniku stiili (sõnavara, lauset, keelekasutust üldse – too 3 näidet).
8. Sõnasta loetu põhjal üks arutlusküsimus või väide või vanasõna vms, mille üle saaks klassis arutleda.